Katholieke Basisschool Op weg

Dyslexieprotocol

Dyslexieprotocol Basisschool Op Weg Haarle:

Doelen die de school nastreeft i.v.m. dyslexie:

-Ons doel is om de leerlingen met vermoedens van dyslexie zo goed mogelijk te begeleiden binnen de mogelijkheden van de school en de groep.
Ons uitgangspunt is dat een leerling een aangegeven vaardigheidsgroei doormaakt. Dit staat beschreven in ons groepsplan van Technisch lezen.
-Tevens is ons doel om aan de hand van dit protocol ouders duidelijkheid te geven over hoe we werken en wat de vervolgstappen zijn voor kinderen met vermoedens van dyslexie.

Vermoedens van dyslexie:

Op school gaan wij uit van de Cito toets Technisch lezen. Dit is een toets op zinsniveau. Deze toets wordt 2x per jaar afgenomen bij alle leerlingen vanaf groep 3. Wanneer leerlingen op deze toets uitvallen en dus een C, D of E score behalen wordt bij deze leerlingen de DMT toets afgenomen. Dit is een toets op woordniveau die dus specifiek het Technisch lezen meet. We volgen hierbij de richtlijnen die Cito aanbeveelt.
Als deze scores met elkaar overeenkomen worden er verder geen toetsen meer afgenomen en stellen we het niveau van Technisch lezen vast.
Als deze scores niet met elkaar overeenkomen gaan we bij deze leerlingen AVI lezen. Dit is ook een genormeerde toets vanuit het Cito.
Dit is een toets op zinsniveau. Hierna kunnen we het niveau van Technisch lezen vaststellen.
Wanneer blijkt dat het niveau van DMT niet voldoende is (dus C, D of E score) gaan deze leerlingen Ralfi lezen. Dit is een leesinterventie voor leerlingen met leesproblemen. Dit gebeurt in de klas.
Dit Ralfi lezen is tevens de leesinterventie voor een dyslexie instituut.

In samenwerking met Dyslexiecentrum Obalo volgen we nu een stappenplan om de hardnekkigheid en de ernst van de problematiek te kunnen bepalen.
Bij deze leerlingen gaan we na een periode van het Ralfi lezen opnieuw de DMT en AVI afnemen.
Ook maken we een beschrijving van de leesaanpak en strategiegebruik van de leerling. Dit wordt gevolgd tijdens het Ralfi lezen.
Wanneer leerlingen na deze scores en leesinterventies blijven stagneren, speken we van vermoedens van Dyslexie. Dit wordt bepaald door de Intern Begeleider.

Diagnose:

De diagnose dyslexie wordt altijd gesteld door externen. Als school werken wij samen met Obalo voor dyslexieonderzoeken. Obalo neemt het onderzoek af en school levert de gevraagde documenten aan. De kosten van dit onderzoek zijn voor ouders.

Er zijn ook dyslexieonderzoeken die vergoed worden door de zorgverzekeraar.

Voor deze onderzoeken heeft de zorgverzekeraar bepaalde eisen gesteld waaraan leerlingen moeten voldoen om voor deze vergoede vorm van onderzoek in aanmerking te komen.
-Zo moet er sprake zijn van enkelvoudige ernstige dyslexie.
-De laatste 3 meetmomenten van de DMT moeten een E score zijn.
-Er is gedurende 6 maanden extra gerichte, specifieke begeleiding van minimaal 3x20 min per week uitgevoerd door de leerkracht. (Ralfi lezen)
Dit om de hardnekkigheid van het probleem in beeld te krijgen en aantoonbaar te maken.
Als er ondanks deze interventie geen verbeteringen zijn kunnen deze leerlingen voor deze vergoede vorm van onderzoek in aanmerking komen.
Wanneer door school een algeheel onderzoek wordt aangevraagd bij Expertis en er zijn bij deze leerling vermoedens van dyslexie dan wordt het dyslexieonderzoek er meteen bij meegenomen. Deze kosten zijn dan niet voor ouders maar voor school.

Als school hebben we ook een regeling voor dyslexie onderzoeken voor de leerlingen van groep 8. Hiervoor is er een afspraak gemaakt met het Carmel College. Wanneer school vermoedens van dyslexie heeft bij een bepaalde leerling in groep 8 dan mogen ouders een afspraak maken bij Obalo voor een dyslexieonderzoek. School levert de gevraagde documenten aan bij Obalo.
Voor dit onderzoek is een prijs afgesproken van 425 euro. Deze factuur kunnen ouders bij het Carmel College declareren en krijgen daarvoor een vergoeding van 375 euro. De overige kosten, dus 50 euro, zijn voor de ouders.

Specialistische Dyslexiekennis:

Op school hebben alle leerkrachten kennis van dyslexie.
Zij worden hierbij ondersteund door de interne begeleider (zij heeft de cursus Lees- en Dyslexiespecialist gevolgd).
De directeur is afgestudeerd tijdens de opleiding voor intern begeleider op het onderdeel dyslexie.
Om deze kennis up to date te houden lezen wij vakliteratuur. De Ib-er kan ook informatie opvragen bij het IB netwerk en de Direkteur bij de Direkteurenraad.
Samen hebben we contact met het dyslexie instituut Obalo die ons ook ondersteunt.
Het is daarnaast mogelijk om deze externe dyslexiespecialisten in school te ontvangen mits er ruimte beschikbaar is. Het standpunt van school is dat er aansluitend aan het onderwijs en liever buiten schooltijd begeleiding gegeven kan worden. Willen bepaalde ouders het toch onder schooltijd dan houdt dit in dat de leerling andere onderwijstijd mist, en wil de school niet aangesproken worden op de gevolgen.

Behandeling:

Behandeling van leerlingen met dyslexie wordt gedaan door een Dyslexie-instituut.
School begeleidt de leerlingen in samenwerking met het instituut.

Bij leerlingen waar dyslexie geconstateerd is, worden de aanbevelingen die uit het dyslexieonderzoek voort zijn gekomen overgenomen, mits ze uit te voeren zijn binnen de uitvoerbare tijd en het lespakket dat behandeld moet worden. Dit is kindafhankelijk.

Materiële voorzieningen o.a.:

- Gebruik mogen maken van voorgelezen (studie) boeken. En/of gebruik van een computer met tekst-naar-spraak software.
- Gebruik van spellingcontrole
- Bij luistertoetsen gebruik maken van koptelefoon zodat de leerling pauzes in kan lassen.
- Voor alle leerlingen met een dyslexieverklaring geldt dat ze de Cito toetsen op het gebied van Rekenen, Woordenschat en Begr.lezen digitaal mogen maken. Dit geldt ook voor de eindtoets in groep 8.

Remediering en dispensaties in het onderwijs o.a.:

- De leerling heeft recht op 30 minuten extra examentijd.
- Niet of minder zwaar aanrekenen van spellingfouten.
- Vroegtijdig aankondigen van toetsen.
- Teksten aanbieden in een overzichtelijke lay-out, helder lettertype en behoorlijke lettergrootte (minimaal 12 punten)
- Voorlezen van teksten bij vreemde talen.

Inzet van extra activiteiten ten aanzien van dyslectische leerlingen. (Indien nodig):
Technisch lezen: Ralfi lezen
Begrijpend lezen: RT
Woordenschat: Oefenen met een programma op de computer.

Oefenen in de klas wordt begeleid door de leerkracht.

De RT- activiteiten zijn geen uitbreiding van de groepslessen. Bij RT wordt gekeken bij welke onderdelen de leerlingen bij de Cito toets uitvallen. Deze onderdelen worden tijdens schooltijd behandeld. Bij de volgende Cito kan dan worden bekeken of de leerling die onderdelen nu beheerst.

Wanneer leerlingen een behandeling krijgen van een dyslexiespecialist werkt school hiermee samen. Deze onderhoudt contacten met de betrokken leerkracht en met de ouders d.m.v. gesprekken. School krijgt van de specialist de uitslagen van de toetsen die ze afnemen zodat school op de hoogte blijft van de vorderingen van de leerling. Behandeling kan plaatsvinden aansluitend aan schooltijden.

Leerlingen waarbij vermoedens van dyslexie zijn worden gemotiveerd en kunnen meer begeleiding krijgen indien dit nodig is binnen de mogelijkheden van de school/ groep. Bij het Ralfi lezen proberen we hen succeservaringen op te laten doen. Het aanbod van lezen wordt afgestemd op de leerling. Waar sociaal emotionele problemen zijn worden deze in het groepsplan besproken. Dit kan zowel door ouders als door school bespreekbaar worden gemaakt
Van ouders vragen we of ze vooral veel met hun kinderen willen lezen. En de categoriewoorden oefenen. Tips daarvoor zijn op te vragen bij de leerkracht.

Afspraken die we maken met ouders of externen worden genoteerd in de groepsmap van de leerkracht. Dit i.v.m. vervanging van de leerkracht.
De overdracht aan het eind van het schooljaar vindt plaats tussen de leerkracht van de huidige groep en de leerkracht van de volgende groep.
Hierbij worden aantekeningen gemaakt. Dit gebeurt digitaal in ESIS. Ook worden de laatste groepsplannen besproken door de leerkrachten van de oude en nieuwe groep en de IB-er. Tevens wordt er op het groepsplan vermeld of een kind dyslectisch is.

Compenserende en dispenserende maatregelen:

In overleg met de Intern Begeleider wordt per leerling (waarbij vermoedens van dyslexie bestaan) bekeken hoe deze leerling het best kan worden begeleid en ondersteund. Ook wordt bekeken welke maatregelen moeten worden toegepast. Alle maatregelen die we toepassen bij individuele kinderen worden beschreven in het groepsplan. Dit kan voorkomen bij alle groepsplannen.
Bij Cito toetsen nemen wij de regels in acht die vanuit het Cito verplicht worden gesteld. Dit om de normering zuiver te houden.
Waar er cd's beschikbaar zijn en worden vrijgegeven kunnen kinderen die 3x een E score hebben op het gebied van lezen of spelling hier gebruik van maken. Uiteraard in overleg met ouders.
Bij het oefenen van woordenschat en spelling wordt de computer ingezet om deze leerlingen te ondersteunen. Tevens kunnen alle kinderen gebruik maken van de spellingskaarten die in de klas aanwezig zijn. In overleg met leerkracht en Ib-er kunnen kinderen werken met eigengemaakte spellingboekjes.

Implementatie protocol:

School evalueert continu haar eigen onderwijs, maakt aanpassingen indien nodig en zal deze in de daarvoor bestemde overleggen met de MR bespreken.
Wij handelen conform het protocol.

Dyslexie:

Wij weten dat het onderwerp dyslexie veel wordt besproken zowel in huiselijke kring als ook in de media.
Voor de media is de aanleiding geweest dat de ziektekostenverzekering een dyslexieonderzoek gaat vergoeden als kinderen in een Bep. Leeftijdscategorie vallen. Deze leeftijdscategorie wordt elk jaar met een jaar verlengd.
Toch denken wij dat dit nog enige verduidelijking behoeft.
Het is zo dat de ziektekostenverzekering een dyslexieonderzoek en daarbij ook de behandeling vergoedt als kinderen in de juiste leeftijdscategorie vallen en de meest ernstigste vorm van dyslexie hebben.
Voor het onderwijs betekent het dat we bij deze kinderen extra toetsen moeten afnemen met verplichte tussenpozen. In de tussenpozen moeten ze meedoen met het Ralfi lezen.
Er is een verplichting van de zorgverzekering dat deze kinderen allemaal E scores moeten behalen. Wanneer deze kinderen niet allemaal E scores behalen kunnen ze niet voor de vergoede vorm van dyslexie aangemeld worden.
Er zijn dan nog twee keuzes om te weten te komen of een kind dyslectisch is of niet.
-Ouders kunnen zelf een onderzoek aanvragen bij een dyslexie instituut.
Dit moet dan ook door ouders zelf worden bekostigd.
- Omdat het voor de basisschool niet per se nodig is om een dyslexieverklaring te hebben. (wij als basisschool mogen deze kinderen ook zonder verklaring extra tijd en aanpassingen geven) kunnen ouders ook wachten tot hun kind in groep 8 zit.
Wij hebben als school een afspraak met het Carmel college en met dyslexie instituut Obalo Raalte. Als kinderen (waarvan school verwacht dat ze dyslectisch zijn) in groep 8 een Dyslexieonderzoek gaan doen bij Obalo Raalte heeft dit een kostenplaatje van 425 euro. De ouders van deze kinderen kunnen deze factuur bij het Carmel college declareren en krijgen dan van het Carmel college 375 Euro vergoed. Dit betekent dus voor de ouders dat ze 50 euro zelf moeten betalen.
Het grote voordeel hiervan is dat kinderen dan wel met een dyslexie verklaring de basisschool verlaten.
Op het voortgezet onderwijs hebben ze nl. wel een dyslexieverklaring nodig om een kind extra tijd en aanpassingen te geven.
Hier kunnen ze dan op het Carmel College direct mee starten en gaat er geen tijd verloren aan onderzoeken.
Hopelijk is er nu meer duidelijkheid omtrent de dyslexieonderzoeken. Zijn er nog vragen dan bent U welkom op school.

Protocol groep 1	
Start basisschool	Stimuleren van geletterdheid middels de uitgangspunten van beginnende geletterdheid door het aanbieden van gesproken en geschreven taal in speel, leer en onderwijsactiviteiten (tussendoelen) *Interventieperiode 1:* Inventarisatie van risicoleerlingen: Kleuters die om wat voor reden dan ook dreigen achter te raken in de ontwikkeling van beginnende geletterdheid of met een achterstand in groep 1 komen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de kerstvakantie: • n.a.v. de overdracht van de peuterspeelzaal • kinderen met een spraak/taal ontwikkelingsstoornis • n.a.v. logopedie • NT2 leerlingen • Wanneer er sprake is van dyslexie in de familie.
Januari	**Meetmoment 1:** • Waarschuwingssignalen Taal voor kleuters groep 1 • Checklist Spraak/Taal • CITO taal voor kleuters M1 - Bespreken n.a.v. resultaten met leerkracht en Intern Begeleider *Interventieperiode 2:* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding. • CITO taal voor kleuters: kinderen met een C, D en E- score • Er sprake is van specifieke risicofactoren: op één of meer onderdelen zwak gescoord.
Juni	**Meetmoment 2:** • Checklist Spraak/Taal voor kleuters groep 1 • CITO taal voor kleuters E1 - Bespreking n.a.v. resultaten met leerkracht en Intern Begeleider Er wordt besproken welke leerlingen in groep 2 in aanmerking komen voor pre-teaching en/of verlengde instructie - Kinderen met een C, D en E-score. - Wanneer er sprake is van specifieke risicofactoren en/of op één of meer onderdelen zwak gescoord. Afsluiting interventie periode: - Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking - Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend jaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier.

Interventie groep 1
In kleine groepjes of individueel extra aandacht (pre-teaching) te schenken aan de taalontwikkeling bij leerlingen die met een taalachterstand op de basisschool komen. Pre-teaching: - in de (kleine) kring n.a.v. prentenboeken, praatplaten, schatkist of verhalen - verhaal extra laten verwoorden - op volgorde zetten van gebeurtenissen - vooraf zaken die in de kring aan de orde komen behandelen - thematische leskisten om de woordenschat rondom een thema te vergroten - herhaalde instructie is noodzakelijk - letterkennis - gebarenalfabet

Protocol groep 2	
september	Stimuleren van geletterdheid middels de uitgangspunten van beginnende geletterdheid. (tussendoelen) *Interventieperiode 1:* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pre-teaching bij het risico leerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de kerstvakantie: • CITO taal voor kleuters E1: C, D en E –score. • Er sprake is van specifieke risicofactoren en/of op één of meer onderdelen zwak gescoord.
Januari	**Meetmoment 1:** - Checklist Spraak/Taal voor kleuters groep 2 - CITO taal voor kleuters M2 - Risico-screening kleuters bestaande uit: • kleurentoets • auditieve analyse • auditieve synthese • letters benoemen • invented spelling - Bespreken n.a.v. resultaten met leerkracht en Intern Begeleider *Interventieperiode 2:* De volgende leerlingen komen in overleg met de leerkracht en de interne begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding: • CITO taal voor kleuters M2: C, D en E-score • Er is sprake van specifieke risicofactoren en/of op één of meer onderdelen zwak gescoord. • Resultaten Risico-screening – deze leerlingen komen in de voor- of verlengde instructie.
Juni	**Meetmoment 2:** • Checklist voor kleuters groep 2 • CITO taal voor kleuters E2 - Bespreking n.a.v. resultaten met leerkracht en Intern Begeleider Afsluiting interventieperiode: - Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking - Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend jaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. De volgende leerlingen komen in aanmerking voor extra begeleiding bij aanvang groep 3 • kinderen met een C, D en E-score • één of meer onderdelen zwak gescoord checklist Spraak/Taal

Interventie groep 2
Specifiek aanbod • woordstukjes • auditief geheugen • auditieve synthese • auditieve analyse • belangstelling voor boeken • letterkennis • rijmen • gebarenalfabet • letterkennis minimaal 18 letters **Pre-teaching** • in de (kleine) kring n.a.v. prentenboeken, praatplaten, schatkist of verhalen laten verwoorden • Op volgorde zetten van gebeurtenissen • Vooraf zaken die in de kring aan de orde komen behandelen • Thematische leskisten om de woordenschat rondom een thema te vergroten • Herhaalde instructie is noodzakelijk • aanbieden van letters d.m.v. overtrekletters, spulletjes zoeken met de letter, kleien van letters, verven van letters, schuurpapieren letters, memory met letters enz. • Auditieve analyse en synthese • Eerste letter in een woord • Woordstukjes • Leesmotivatie

- **In januari vindt er een screening plaats door de logopediste voor lezen en spelling.**

Protocol groep 3	
september	*Interventieperiode 1:* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pre-teaching bij de risicoleerlingen d.m.v. - verlengde instructie - pre-teaching De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie: • Kinderen met een C, D en E score op de CITO taal • Één of meer onderdelen zwak gescoord op de checklist Spraak/Taal Materialen voor interventieperiode 1: - Pre-teaching aan te bieden letters - Auditieve oefeningen - Visueel maken moeilijk te onthouden letter - gebarenalfabet
Oktober	**Meetmoment 1 :** **Voor alle leerlingen:** **Herfstsignalering:** - Letterkennis - methodegebonden V.L.L - Grafementoets - methodegebonden V.L.L - Fonemendictee - methodegebonden V.L.L - Woorden lezen -methodegebonden V.L.L - Leesvaardigheid –methodegebonden V.L.L - Auditieve analyse – struiksma - Auditieve synthese - struiksma *Interventieperiode 2 :* De leerlingen met zwakke technische lees- en/of spellingvaardigheden komen in overleg met de leerkracht en intern begeleider in aanmerking voor extra begeleiding tot januari. De normering van de methode VLL wordt hierbij gehandhaafd.
januari / februari	**Meetmoment 2:** **Voor alle leerlingen:** - Fonemendictee – meth. Gebonden V.L.L. - Grafementoets – meth. Gebonden V.L.L - DMT-kaart 1A en 2A - Cito Spelling M3 - Cito Technisch lezen Bij leerlingen met zwakke technische lees-en/of spellingvaardigheden afname: • auditieve analyse – Struiksma • auditieve synthese – Struiksma *Interventieperiode 3 :* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart: • CITO Spelling M3 : C,D en E scores • DMT : C, D en E score • Cito Technisch lezen M3 C, D en E score

april	**Tussenmeting** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)** Het gaat om een tussentijdse effectmeting.

	Bij onvoldoende letterkennis in januari: Bij onvoldoende leesvaardigheid: • DMT – kaart 1 en 2 *Interventieperiode 4 :* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan eventueel bijgesteld.
juni	**Meetmoment 3:** **Voor alle leerlingen** - DMT-kaart 1B-2B-3B - Cito Spelling E3 - Begrijpend lezen E3 - Cito Technisch lezen E3 Afsluiting interventieperiode 4: - • Groepsoverdracht d.m.v groepsbespreking • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier (overdracht)

Interventie groep 3
Opbouwen van letterkennis • Op verschillende manieren aanbieden letters • Pre-teaching nieuwe letter • Gelijktijdig spreken en schrijven • Klankgebaren **Decoderen klankzuivere woorden** • Hardop lezen **Fonemisch bewustzijn** • Woorden hakken • Spelletjes van leeslijn (uit struiksma e.a) • Extra tijd voor het maken van toetsen • Evt. teksten voorbereiden **Spelling** • Flitsprogramma • Letters flitsen • Klankbord • Hakstrook • Klikklakboekje • Klankgebaren • Visuele ondersteuning tweetekenklank-problemen (ie-ei, b,d, enz) • Au /ou plaat, ei/ij plaat • Bieb Woorden in letters of klanken verdelen **Technisch lezen** • Stillezen in de klas • Leesbladen van Luc Koning. (Ralfi lezen met leerkracht) • Humpie Dumpie • Aanbieden van leesboeken d.m.v. collectie Bieb • Herhaald lezen • CD Rom veilig in stapjes • Sterversie Veilig leren lezen

- **Bij vermoedelijke dyslexie maken we een afspraak met de ouders voor een extra oudergesprek. Dit voor uitleg van ons protocol en handelswijze.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere nieuwe interventieperiode een handelingsplan.**
- **De ontwikkeling van deze leerlingen wordt in groep 4 nauwgezet gevolgd.**

Protocol groep 4	
september	*Interventieperiode 1 :* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gelijk gestart met pre-teaching bij de risicoleerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan de herfstvakantie: - Begrijpend lezen : C, D en E- score - Cito Technisch lezen C,D en E score - CITO Spelling E3 : C,D en E score Materialen voor interventieperiode 1: Lezen - Informatie junior boekjes - Boekcollectie bieb - Herhalend lezen (Ralfi) uit Nieuwsbegrip - Luisterboeken (klipper-bizon-zoeklichtserie - Spelling: - Ambrasoft: op pc woordpakket oefenen - Ambrasoft: Woordpakketten mee naar huis - Zelfstandig spellen tijdens zelfstandig werken
oktober	**Tussenmeting** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens handelingsplan)** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 1, 2 en 3 *Interventieperiode 2 :* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis van deze gegevens wordt het handelingsplan – eventueel- bijgesteld. Materialen voor interventieperiode 2: Zie interventieperiode 1.
januari/ februari	**Meetmoment 1 :** **Voor alle leerlingen:** - CITO Spelling M4 - DMT kaart 1C-2C-3C - CITO Begrijpend lezen M4 - Cito Technisch lezen M4 *Interventieperiode 3 :* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart: • CITO Spelling M4 : C,D en E scores • DMT : C, D en E score • Cito Technisch lezen M4 C, D en E score

april	**Tussenmeting:** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens handelingsplan)** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Voor dit meetmoment bestaat geen normering. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 1,2 en 3 - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen spelling (dictee)

	Interventieperiode 4 : Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
juni	**Meetmoment 2 :** **Voor alle leerlingen:** - DMT kaart 1A-2A-3A - CITO Spelling E4 - CITO Begrijpend lezen E4 - Cito Technisch lezen E4 *Afsluiting interventieperiode 4 :* • Groepsoverdracht d.m.v. Groepsbespreking • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. (overdracht)

Interventie groep 4
Algemeen: • Extra tijd voor het maken van toetsen • Evt. teksten begrijpend lezen **Spelling** • Wekelijks extra instructie • Wekelijks bordwoorden mee naar huis. • Wekelijks extra oefenen op de computer met Ambrasoft. **Technisch lezen** • 4x per week Ralfi lezen • Extra lezen in de klas • Boeken lezen thuis • Boekcollectie bieb, bibliotheekbezoek **Begrijpend lezen** • 1x per week pre teaching door RT-er. • **Rekenen** • Automatiseren van de tafels d.m.v. Ambrasoft op de computer • Extra inoefenen tijdens zelfstandig werken. •

- **Leerlingen die voor een 3e keer achter elkaar een E halen op CITO Spelling, ondanks intensieve hulp, hebben <u>vermoedelijk</u> dyslexie.**

- **Bij vermoedelijke dyslexie maken we een afspraak met de ouders voor een extra oudergesprek. Dit voor uitleg van ons protocol en handelswijze.**

- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere nieuwe interventieperiode een handelingsplan. Denk aan het noteren van de**
- **<u>evaluatie</u>.**

Protocol groep 5	
september	*interventieperiode 1* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pré-teaching bij risicoleerlingen De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie: • DMT C, D en E score • CITO Spelling E4 C,D en E score
oktober	**Tussenmeting:** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan).** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 1,2 en 3 - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (DMT) *Interventieperiode 2* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
januari/ februari	**Meetmoment 1:** **Voor alle leerlingen:** - CITO Spelling M5 - CITO Begrijpend lezen M5 - Cito technisch lezen M5 *Interventieperiode 3* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart. • DMT C, D en E score • CITO Spelling M5 C, D en E score • Cito technisch lezen C, D en E score
april	**Tussenmeting** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)** Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 3 (+2+1) - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee) *Interventieperiode 4* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
juni	**Meetmoment 2 :** **Voor alle leerlingen:** **-** Cito Technisch lezen - CITO spelling E5 *Afsluiting interventieperiode 4:* • groepsoverdracht d.m.v groepsbespreking. • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. (overdracht)

Interventie groep 5:
Algemeen: • Extra tijd voor het maken van toetsen. • Evt. teksten begrijpend lezen voorbereiden. **Spelling:** • 1 x per week extra instructie door de RT-er • Bordwoorden mee naar huis • Wekelijks extra oefenen op de computer met Ambrasoft • Spellingcontrole (computer) laten gebruiken indien nodig • **Technisch lezen** • boeken lezen thuis (Tempo/fouten lezen) • Toepassen van Ralfi (4x per week 20 min) **Begrijpend lezen:** • 1 keer per week pre teaching door de RT-er • 1 keer per week ondersteuning van de boeklessen d.m.v. pre teaching van de leerkracht **Rekenen:** • Automatiseren van de tafels Ambrasoft. • Extra inoefening tijdens RT **Wereldoriëntatie :** • Samenvatting mee naar huis. • Hulp bij het leren • Taakreductie topografie • Topografie oefenen

- **Leerlingen die voor een 3e keer achter elkaar een E halen op CITO Spelling, ondanks intensieve hulp, hebben <u>vermoedelijk</u> dyslexie. Bij vermoedelijke dyslexie maken we een afspraak met de ouders voor een extra oudergesprek. Dit voor uitleg van ons protocol en handelswijze.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere nieuwe interventieperiode een handelingsplan. Denk aan het noteren van de evaluatie.**

Protocol groep 6	
september	*interventieperiode 1* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pré-teaching bij de risicoleerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie: • DMT C, D en E score • CITO Spelling C,D en E score
_____	_____
oktober	**Tussenmeting:** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan).** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 3 (+2+1) - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee) *Interventieperiode 2* Er word teen vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
_____	_____
januari /februari	**Meetmoment 1:** **Voor alle leerlingen** - Cito Technisch lezen - CITO Spelling M6 - CITO Begrijpend lezen M6 *Interventieperiode 3* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart. • DMT: C, D en E score • CITO Spelling M6 C,D en E score
	_____ **Tussenmeting:** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)** Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 3 (+2+1) - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee
____	*Interventieperiode 4* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment (jan.) zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
april	
_____	_____
juni	**Meetmoment 2:** **Voor alle leerlingen:** ➢ CITO spellingE6 ➢ Cito Technisch lezen *Afsluiting interventieperiode 4:* • Eindevaluatie handelingsplan. • groepsoverdracht d.m.v groepsbespreking. • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. (overdracht)

Interventie groep 6:

Algemeen:
- Extra tijd voor het maken van toetsen.
- Evt. teksten begrijpend lezen voorbereiden.

Spelling:
- 1 x per week extra instructie door de RT-er
- Bordwoorden mee naar huis
- Thuis extra lezen
- Wekelijks extra oefenen op de computer Ambrasoft.
- Spellingcontrole (comp) laten gebruiken. Indien nodig
- Woordenboekgebruik stimuleren

Technisch lezen:
- Extra lezen in de klas
- Boeken lezen thuis (Tempo/fouten lezen)
- Toepassen van Ralfi (4x per week 20 min)

Begrijpend lezen:
- 1 keer per week pre teaching door de RT
- 1 keer per week ondersteuning van de boeklessen d.m.v. pre teaching van de leerkracht

Rekenen:
- Automatiseren van de tafels Ambrasoft.
- Extra inoefening tijdens RT
- 1 lijn rekenen
- Tafelkaart (indien nodig)

Wereldoriëntatie:
- Samenvatting mee naar huis
- Hulp bij het leren
- Taakreductie topografie. (indien nodig)
- Topografie oefenen

- **Leerlingen die voor een 3e keer een E halen op CITO Spelling, ondanks intensieve hulp, hebben vermoedelijk dyslexie.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maken we een afspraak met de ouders voor een extra oudergesprek. Dit om uitleg te geven van ons protocol en handelswijze.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere interventieperiode een handelingsplan. Denk aan het noteren van de evaluatie.**

Protocol groep 7	
september	*interventieperiode 1* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pré-teaching bij risicoleerlingen De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie: • DMT C, D en E score • CITO Spelling E6 C, D en E score
oktober	**Tussenmeting:** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan).** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 1,2 en 3 - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee) *Interventieperiode 2* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
januari/ februari	**Meetmoment 1:** **Voor alle leerlingen:** - CITO Spelling M7 - CITO Begrijpend lezen M7 - DMT kaart 3C (2C + 1C) *Interventieperiode 3* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart. • DMT C, D en E score • CITO Spelling M7 C, D en E score
april	**Tussenmeting** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT kaart 3 (+2+1) - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee) *Interventieperiode 4* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan –eventueel- bijgesteld.
juni	**Meetmoment 2 :** **Voor alle leerlingen:** **-** Cito Technisch lezen - CITO spelling E7 - DMT kaart 3a (2A+ 1A) *Afsluiting interventieperiode 4:*

	• groepsoverdracht d.m.v groepsbespreking. • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. (overdracht) * eindevaluatie handelingsplan

Interventie groep 7:

Algemeen
- Extra tijd voor het maken van toetsen.
- Evt. teksten begrijpend lezen

Spelling:1 x per week extra instructie door RT-er.
Wekelijks extra oefenen op de computer met Ambrasoft.
- Spellingcontrole (comp) laten gebruiken. Indien nodig
- Woordenboekgebruik stimuleren
-

Technisch lezen:

- Boeken lezen thuis. (Tempo/fouten lezen)
- Toepassen van Ralfi (4x per week 20 min.)
- Boekcollectie bieb
-

Begrijpend lezen:
- 1 keer per week pre teaching door de leerkracht
- 1 keer per week ondersteuning door de RT-er.
-

Rekenen:
- Automatiseren van de tafels Ambrasoft
- 1 lijn rekenen
- Tafelkaart

Wereldoriëntatie:
- Samenvatting mee naar huis.
- Hulp bij het leren
- Taakreductie topografie
- Topografie oefenen
-

Engels (7-8):
- Hulp bij het leren van toetsen.
- Spellingfouten niet mee rekenen
- Vertaling alleen Engels-Nederlands

- **Leerlingen die voor een 3e keer een E halen op CITO Spelling, ondanks intensieve hulp, hebben vermoedelijk dyslexie.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maken we een afspraak met de ouders voor een extra oudergesprek. Dit om uitleg te geven van ons protocol en handelswijze.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere interventieperiode een handelingsplan. Denk aan het noteren van de evaluatie.**

Protocol groep 8	
september	*interventieperiode 1* N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pré-teaching bij de risico leerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en internbegeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie: • DMT : C, D en E score • CITO Spelling E7 C,D en E score **Leerlingen die in aanmerking komen voor dyslexieonderzoek bespreken in overleg met IB-er. Deze leerlingen worden ingebracht in oktober.** **Afspraken met ouders:** - Tevens wordt er een dossieranalyse gedaan, om te onderzoeken of de leerling in aanmerking komt voor het dyslexieonderzoek gefinancierd door het Carmel College. - Indien een leerling hiervoor in aanmerking komt, worden de ouders hiervan op de hoogte gesteld. - Door de leerkracht en de IB-er wordt er het aanmeldingsformulier ingevuld, door de ouders het bijbehorende ouderblad. - Dit wordt te samen naar Obalo opgestuurd. - Ouders krijgen bericht wanneer de leerling wordt opgeroepen voor een onderzoek, om zo de dyslexie vast te stellen.
oktober	**Tussenmeting** **Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)** Het gaat om een tussentijdse effectmeting. Bij onvoldoende leesvaardigheid: - DMT-kaart 3 (+2+1) - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen Spelling (dictee) *Interventieperiode 2* Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan eventueel bijgesteld.
januari/febr.	**Meetmoment 1:** **Voor alle leerlingen** - CITO Spelling M8 - CITO Begrijpend lezen M8 - Cito Technisch lezen - DMT (3B(+2B=1B) alleen bij onvoldoende leesvaardigheid **CITO TOETS VOOR ALLE SCHOOLVERLATERS** *Interventieperiode 3* De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart. • CITO Spelling M8 C,D en E score • Cito Technisch lezen C,D en E score • DMT C, D en E score
april	**Tussenmeting** Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben (werken volgens een handelingsplan)

	Interventieperiode 4 Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het handelingsplan eventueel bijgesteld.
juni	**Meetmoment 2** Bij leerlingen met zwakke lees en/of spellingvaardigheden: - DMT kaart 3A (+2A+1A) - CITO spelling

- **Leerlingen die 1 jaar of meer achterstand hebben met lezen en/of spelling ondanks intensieve hulp, worden begin groep 8 (september) aangemeld voor een dyslexieverklaring bij Obalo en volgen de verdere procedure hiervan.**
- **Leerlingen die voor een 3e keer achter elkaar een E halen op CITO Spelling, ondanks intensieve hulp, hebben vermoedelijk dyslexie.**
- **Bij vermoedelijke dyslexie maakt de leerkracht iedere interventieperiode een handelingsplan. Denk aan het noteren van de evaluatie. (Zie bijlage in dit protocol)**